

A **Magyar Könyvszemle** idei első számában *Köpeczi Béla* Pázmány 1689-ben Nagyszombaton nyomtatott *Imádságos Könyvének* érdekes vonatkozására hívja fel a figyelmet: A könyvet Rákóczi Juliannának, II. Rákóczi Ferenc nővérének ajánlotta a könyvnyomtató — valójában pedig az udvarlási szándékból íratott szöveg szerzője, *Kecskeméti János* jezsuita, megbízója, *Batthyány Ádám* főkapitány felé szeretne volna hajlítani az ajánlás segítségével is Rákóczi Júlia érzelmeit. (Az élet azonban már akkor is erősebb volt, mint az írás: R. J. kezét végül *Aspremont-Reckheim* gróf, császári tábornok, felső-magyarországi főparancsnok nyerte el.) A Rákóczi-korral foglalkozó másik tanulmányban *Kovács Sándor Iván* ismerteti *Zrinyi Miklós Áfiumának* 1705-ös kolozsvári kiadását, mely *Forgách Simon* kuruc tábornagy politikai nézeteinek, a törökbarát Thököly-politika elleni fellépésének köszönheti megszületését. A *Könyvszemle* egyéb írásai közül *Szelestei N. László* igen fontos kérdést tárgyal — a magyarországi nyomdászattörténet-írás kezdeteit —, s rendszerező igényű összefoglalásában értékes adatokat tár fel a 18. századi, nyomdászattörténeti fejezeteket is tartalmazó irodalomtörténetekben fellelhető nyomdászattörténeti vonatkozásokról, illetve az önálló nyomdászattörténetekről és nyomdajegyzékekről. Nagyobb írás szól még a *Mesemondó* című, 1886 és 1904 között megjelent, népművelő célzatú ponyvasorozatról, illetve 156 füzetéről (*Lengyel András*), valamint az 1919—1945-ös évek amerikai magyar emigráns sajtójában megnyilvánult népfrent-gondolatról (*Markovits Györgyi*). — A *Könyvszemle* egyik rövid írása arra hívja fel a figyelmet, hogy az Unesco 1982-ben, az 1972-es nemzetközi könyv-év tizedik évfordulója alkalmából *Az olvasó társadalom felé* jelszóval világkongresszust hív össze.

A **Könyvtári Figyelő** 1982/3-as számában *Dán Róbert*, az Eötvös Loránd Tudományegyetem könyvtártudományi tanszékének vezetője az egyetemi könyvtárosképzés új programjának ki-

munkálásáról számol be. Leszögezi a programnak azt az alapelvét, hogy a modern könyvtárosképzés anyagának a hagyományos könyvtári tudományokból és a modern informatikai ismeretekből kell összetevődnie. A tanszék feladata, hogy olyan, magas tudományos színvonalon képzett könyvtárosokat és tájékoztatási szakembereket képezzen ki, akik elmélyült könyv-, írás-, sajtó- és könyvtártörténeti, elméletileg jól megalapozott pedagógiai, művelődéspolitikai és közművelődési ismeretekkel rendelkeznek. A tanszék a hagyományos „bibliothekáriusi”, illetve a közművelődési és az informatikai ismereteket oktatási szempontból azonos értékű, egymás mellé rendelt diszciplínáknak itéli. Az alapszociplinának tekintett könyvtárosi technikákat (katalogizálás, szakozás), az elméleti könyvtártant, a történeti stúdiúmkokat, valamint a kommunikációelméletet az első két évben, az első szigorlat előtt oktatják, tehát a hallgatók ebben az időszakban szerezhetik meg a minden könyvtár típusban szükséges történeti, elméleti és gyakorlati ismereteket. A második szakaszban történik a modern könyvtári és tájékoztatási módszerek oktatása; a második szigorlat után kezdődő és az államvizsgával záródó harmadik szakasz pedig a gyakorlati munkára való felkészülés időszaka lesz. Szól a szerző a speciális kollégiumok, illetve a szemináriumok szerepéről, a posztgraduális képzésről, valamint az egyetemi és a főiskolai képzés összefüggéseiről is. — A *Figyelő* e számából még két — részben elméleti igényű — cikkre, *Zsidai József*nek a könyvtárközi együttműködés emberi tényezőiről és *Fogarassy Miklós*nak a területi együttműködésről szóló, bizonyos vonatkozásokban egymással összefüggő írására, valamint *Györi Erzsébet*nek, a Könyvtárellátó helyzetével és fejlesztésével foglalkozó összegezésére hívjuk fel a figyelmet. *Kamarás István* 50 regény „olvasástörténetének” alakulását vizsgálja 1968-as, illetve 1974-es adatok alapján; a folyóirat vitacikkében pedig az érintett szerkesztők föl-szisszenve utasítják vissza *Mezey L. Miklós*nak a *Magyar Nemzeti Bibliográfia, Időszaki Kiadványok Repertórium*a c. kiadvány megújulásával kapcsolatos bírálatát (lásd a *Könyvtári Figyelő*

1982/2. számában), mondván: a kritika „1. kevés pontos érvet, önálló gondolatot; 2. kevés használható javaslatot tartalmaz.”

A Tudományos és Műszaki Tájékoztatás májusi számának valamennyi nagyobb cikke külföldi, illetve nemzetközi vonatkozású. Közülük *dr. Lázár Péter* összefoglalása a Nemzetközi Dokumentációs Szövetség, a FID 1981—1984. évi középtávú fejlesztési programját ismerteti, amelyet a szervezet koppenhágai közgyűlésén 1980-ban fogadtak el. A középtávú program 82 terv (projekt) megvalósítását tette a 16 FID-munkaszerv feladatává. A programban nagyobb figyelmet kaptak a tájékoztatástudomány elméleti és nyelvészeti alapjaival, az információs feldolgozással és technológiával, továbbá az oktatással és a továbbképzéssel összefüggő tervfeladatok, amelyek az összes témák háromnegyed részét alkotják, és a szükséges pénzeszközök 80 százalékát kötik le. Aránytalanul kisebb szerep jutott a programban az információs rendszerek tervezési és irányítási kérdéseinek, valamint a felhasználói igények és szokások vizsgálatának.

A másik nemzetközi tárgyú írásban a Magyar Tudományos Akadémia három munkatársa 1979-es adatok alapján matematikai módszerekkel azt vizsgálja, hogyan függ össze a nemzetközi tudományos konferenciák földrajzi helye a résztvevők országonkénti megoszlásával, az előadók és a publikáló „első szerzők” számával. A vizsgálódás megállapításai eddigi sejtéseket igazolhatnak, különösebb szenzációkkal nem szolgálnak. — Az európai nemzetközi közötti közlekedési szervezeteket és információs rendszereket *Kas Nóra*, az UVATERV munkatársa mutatja be: elsősorban a Gazdasági Fejlesztési és Együttműködési Szervezet (OECD) Nemzetközi Útügyi Kutatási Dokumentáció nevű rendszerét (IRRD) ismerteti, de megemlíti a KGST Nemzetközi Tudományos-Műszaki Információs Rendszerének közlekedési és szállítási ágazati alrendszerét előkészítő munkákat, illetve a velük összefüggő hazai feladatokat is. A TMT *Szemle* rovatában ismertetett folyóiratcikkek közül kettő az olvasók legszélesebb körének érdeklődésére számíthat: ezek a központi számítógépben tárolt közérdekű és szakmai információknak az otthoni televíziós képernyőkön való megjelenítését lehetővé tevő úgyszerűsített videotex-rendszerekkel, gyors elterjedésükkel és a könyvtári-információs szolgáltatásokra gyakorolt hatásukkal foglalkoznak.

A Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Könyvtárosok Tájékoztatójának idei első száma megemlékezik a 25., jubileumi mezőgazdasági könyvhónapról, beszámol rendezvényeiről, és válogatást közöl az évforduló alkalmából meghirdetett szakirodalomterjesztési versenyre beérkezett pályamunkákból. A minden év februárjában rendezvénysorozattal megünnepeelt könyvhónapra átlagosan 40—50 szakmai könyvújdonság jelenik meg, s országosan 1000—1200 szakíró—olvasó találkozót rendeznek — a megszámlálhatatlan sok kiállításon kívül. Az idei események közül kiemelkedett az AGROINFORM mosonmagyaróvári és hódmezővásárhelyi szakmai tanácskozása és kiállítása, amelyhez rendezőként a Mezőgazdasági Könyvkiadó, a KÖNYVÉRT Vállalat, valamint a vendéglátó szervek és könyvtárak is csatlakoztak. — A Tájékoztatóban *Mogyorósné dr. Szemessy Ágnes* mutatja be a növényvédelmi és agrokémiai szakmai információs rendszert, amely 1976-ban alakult, és 1979 óta hazai szakirodalmat is beépít információbázisába. Eddig 24 800 dokumentumot dolgozott fel; közülük 10 ezret fénylyukkártyák, 13 ezret a *Növényvédelmi és Agrokémiai Szakirodalmi Bibliográfia* című kiadvány szerzői mutatói és tárgymutatói alapján, 1800-at pedig számítógép segítségével, párbeszédés üzemmódban lehet visszakeresni. A rendszer számítógéppel készített, folyamatosan megjelenő bibliográfiái: az említett *Növényvédelmi és Agrokémiai Szakirodalmi Bibliográfia* c., negyedéves kiadvány, a kéthavonta kiadott *szakfordítás-jegyzék*, továbbá a *szakkönyvek* negyedéves *gyarapodási jegyzéke*. (Az utóbbival párhuzamosan gépi katalóguscédulák is készülnek.) A jelenleg figyelt 28 témával kapcsolatban kért információk 90 százalékát közvetlenül, párbeszédés formában szerzik meg a *Lockheed* nemzetközi információs rendszertől. — Az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár 4., kihelyezett fordítóirodája az Erdészeti és Faipari Egyetem Központi Könyvtárában (Sopron) 1980. júl. 1-én kezdte meg működését Győr-Sopron, Vas, majd Komárom megyére is kiterjedő hatáskörrel. A 220-as létszámú fordító gárda az 1981-es esztendő negyedik negyedévéig 490 megrendelést teljesített, s negyedévenként átlagosan 3430 fordításoldalt készített el. Az iroda vállalt lektorálást, tömörítvénygy recenziókészítést, gépelést, sőt tolmácsolást is.

A Könyvtári Híradó, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár dolgozóinak tájékoztatója májusi szá-

mában interjú közöl *Sz. Kiss Csaba* főigazgató-helyettestel a központi könyvtár állományának tervezett apasztásáról. Az állomány csökkentését, a több éves gyarapodásnak megfelelő számú könyv tartalmi és gyűjtőkori szempontokkal is indokolt kivonását a főigazgató-helyettes szerint részben a raktári helyhiány, részben az a tény tette szükségessé, hogy a hatvanas évek közepe óta nem volt állományapasztás az FSZEK-ban. Azóta, de már a régebbi időkben is a raktárakban igen sok profilidegen munka, jelentéktelen külföldi városi kiadvány és egyéb elavult anyag ülepedett le, amelynek külföldi vagy hazai cseréje, illetve egyéb hasznosítása elodázhatatlanná vált. A könyvtár azt is rögzíteni kívánja, hogy milyen dokumentumokkal, gyűjteményrészekkel kapcsolatban vannak megőrző feladatai. Az apasztást szakértő bizottság végzi, az általa megjelölt könyveket a raktárban többen meglejtik, s csak a több lépcsős ellenőrzés nyomán szűkítik meg a végső döntés a mű sorsáról: az Országos Széchényi Könyvtár főlépéldány-elosztójának vagy a szakkönyvtáraknak történő felajánlásról, illetve az egyéb hasznosítási módokról. — A híradó *Műhely* rovata két, módszertani szempontból érdekes gyermekkönyvtári cikket publikál: az egyik a XIII. kerületben meghirdetett Bartók-rajzpályázat, a másik a 37. sz. könyvtár *Tengerre magyar!* című könyvtárhasználati játékának tanulságait ismerteti.

A Somogyi-könyvtári Műhely 1982/2. száma érdekes adalékot közöl a francia forradalmi hadsereg katonáinak szegedi hadifogságáról. *Palásti László* írása szerint 1793 novemberében 180 hadifogoly francia tisztet helyeztek el a szegedi várban, majd később számuk annyira megnövekedett, hogy csupán a betegségek következtében elhunytaké is már 370 volt 1800. dec. 31-én. A francia foglyok 1794. júl. 14-ét, a Bastille elfoglalásának évfordulóját *szabadságfa* felállításával ünnepelték meg, amely körül énekszóval járták a forradalmi körtáncot, a *carmagnole*-t. A folyóirat egyéb cikkei közül általános figyelemre érdemes még a Kossuth szegedi toborzó útjáról szóló írás (*Szántó Imre*), valamint *Szöri József* 1914-es Ady-tanulmányának utánközlése és *Borvendég Béla* ünnepi beszéde, amely *Rerrich Bélának*, a szegedi Dóm tér építészének századik születési évfordulóján, az emléktábla felavatásán hangzott el, s amely egyben a mesterségesen létrehozott és a városszerkezettel szerves egységet még ma sem alkotó tér kritikája is. — Az elsősorban helyi érdeklődésre számot tartó írások közül a *Góth Imréről*, egy elfelejtett, érdekes sorsú szegedi festőről

és feltalálóról, valamint a legújabb szegedi vert emlékérmékről szóló közleményeket, továbbá a vitákat sem nélkülöző könyvismertetések emeljük ki.

Az **Együttnek**, a Szolnok megyei könyvtárak híradójának 1981/3-as száma kitűnő bizonyíték arra, hogy a megyei híradók országos szakmai kérdések kimunkálásának is színterei, műhelyei lehetnek.

Két példa igazolja ezt a gazdag és változatos tartalmú számban: Az egyik *Pápayné Kemenczey Judit* tanulmánya (disszertációrészlete?) — *Az Egri csillagok mint a kilenc-tízévesek olvasmányélménye* —, amely nemcsak az olvasáspedagógiának — befogadáslelektannak szolgáltat fontos szempontokat és tanulságokat, hanem a pedagógiának és az irodalomtanításnak is. Másik példaként egy gyermekkönyvtári terminológiai — szemléleti? — vitát lehet felhozni: A Szolnok megyei Könyvtár munkatársa, *Jószay Zsoltné* módszertani füzetet jelentetett meg a könyvtár kiadványsorozatában a 10—14 éves korú gyermekek olvasás- és könyvkultúrájáról, s ennek bevezetésében felvázolta az egyéni és a csoportos foglalkozások rendszerét is. Meghatározását, a rendezvények, illetve csoportos foglalkozások tipizálását hiányosnak tartotta *Károlyi Ágnes*, az Országos Széchényi Könyvtár, Könyvtártudományi és Módszertani Központ munkatársa, aki vele szemben részletesen kifejtette saját rendszerezési szempontjait is az Együttben. Szerencsére a híradó szerkesztősége nem elégedett meg ennyivel, hanem két külső szakember, a szombathelyi *Kovács Mária* és a szegedi *Sárány Lukátsy Sarolta* véleményét is kikérte, akiknek tárgyszerű, higgadt állásfoglalásai jó vitahangulatot teremtettek a folyóiratban — és egyben élénkséget is hoztak a sok leíró jellegű cikk közé. Reméljük, hogy a vita még folytatódni fog!

A rövidebb írások közül a Varga Katalin Gimnázium könyvtárát bemutató cikknek egy, a *Könyvtáros* által már követelményként hangoztatott mozzanata ragadta meg figyelmünket: az tudniillik, hogy a jövő könyvtáros-utánpótlásáért a könyvtárak tehetik a legtöbbet. Mint ebben a szolnoki iskolai könyvtárban, ahol a könyvtári szakkör tagjai négy éven keresztül „kóstolgtatják” a szakmát, majd a megyei könyvtárban szabályos alapfokú könyvtárosi vizsgát tesznek. 1980-ban heten, 1981-ben pedig ketten vizsgáztak így, s közülük hárman a Nyiregyházi Tanárképző Főiskola magyar—könyvtár szakán tanulnak tovább, ketten pedig klubkönyvtárosként dolgoznak!

A Tolnai Könyvtáros 1982/1-es száma terjedelmileg és tartalmilag szinte dupla számnak tekinthető, ami valószínűleg összefügg azzal is, hogy az elmúlt évben elmaradt a híradó második számának megjelenése. A mostani számban a beszámolók vannak túlsúlyban: belőlük értékes információkat szerezhet az olvasó a megye könyvtárügyének mai helyzetéről, de középtávú terveiről is. A híradóban közölt ötéves terv szerint az 1981—85-ös időszakra tervezik például a megyei könyvtár bővítését, a Bonyhádi Városi Könyvtár bővítését, korszerűsítését (a többi „B”-típusú könyvtárt az elmúlt években már rendbe tették — ezen a téren talán Tolna megye áll a legjobban az országban), Decs, Pincehely, Dalmand, Hógyész „C”-típusú könyvtárának új elhelyezését, illetve bővítését, Szekszárdon, Bonyhádon és Dombóváron 2—2 lakótelepi fiókkönyvtár létesítését, az SZMT Központi Könyvtár kezelésében működő, területi feladatokat ellátó könyvtár létesítését Szekszárdon; városkörnyéki ellátórendszerek létrehozását, kiskörzeti könyvtárak szervezését, a falvak 80 százalékában kettős funkciójú — iskolai és községi közművelődési — könyvtárak kialakítását. A Pedagógus Továbbképzési Intézet és a megyei tanács közművelődési intézményei közös nyomdajukat a megyei könyvtárban fogják felállítani. A megyei könyvtár Tolna megye folyóirat-lelőhelyjegyzékének kiadására is készül, és tovább folytatja országos jelentőségű vállalkozását, a *Sebestyén Ádám*-féle Bukovinai székely népmesék III. és IV. kötetének megjelenését is. — A tanácsi és a szakszervezeti könyvtárak elmúlt évi teljesítményeiről szöveges és táblázatos értékelé-

sek egyaránt található a híradóban. A tanácsi könyvtárak táblázataiban a kívánatos és a valóságos alapterületi adatok egymás mellett olvashatók, de nemcsak ezeknek lehet a fenntartókat tájékoztató és a helyzet javítására ösztönző szerepük, hanem a nyitvatartási idő most másodikban közölt számainak is. Az értékelő szöveg mindenesetre felhívja a figyelmet arra, hogy az előző évi adatokkal való összevetés alapján a megyei irányításnak elsősorban a többfunkciójú könyvtárak nem megfelelő kölcsönzési idejét kell módosítani, és jobban figyelembe kell venni a helyi igényeket is. — A híradó egyéb írásai közül felhívjuk még a figyelmet a gyermek- és ifjúsági irodalom kérdéseivel foglalkozó hetedik szekszárdi tanácskozás ismertetésére (a tanácskozásról bővebben lásd a *Könyv és Nevelés* idei 1. és 2. számát is), továbbá az új otthonba költözött SZMT Központi Könyvtár működésének egy évről szóló beszámolóra, valamint a már említett *Bukovinai székely népmesék* második kötetéről írt könyvismertetésre.

Lapozgató

Közművelődési címjegyzéket adott ki a Népművelési Propaganda Iroda *Háy András* összeállításában az 1967-ben megjelentetett hasonló, ma már hozzáférhetetlen és adataiban is elavult jegyzék pótlására. A tájékoztatómunkában, de a mindennapi népművelői-könyvtárosi tevékenység során is nehezen nélkülözhető kiadvány teljességre törekedve sorol fel minden olyan szervezetet, intézményt és szolgáltatást, amelynek címére a közművelődési gyakorlat során a munkát végzőknek szükségük lehet. Ilyenek — és ezek egyben a könyv fejezetei is — a következők: Politikai, államigazgatási és társadalmi szervezetek; Tömegkommunikáció; Kulturális szervek; Kul-

turális szolgáltatás; Sport; Turizmus; Tanulás, iskolák; Beszerzés; Kölcsönzés; Javítás; A távhivásba bekapcsolt helységek körzetszáma. A hasznos kiadványhoz több mint 60 oldalas mutató is tartozik — kár, hogy ebben hiába keressük a Magyar Könyvtárosok Egyesületét az M-betűnél, ez csak a K-betűnél található (= Könyvtárosok Egyesülete), ugyanis így szerepel a könyvben is, ellentétben például a Népművelők Egyesületével, amely — helyesen — Magyar Népművelők Egyesülete néven került bele a kötet szakrészébe, a mutatóban pedig az M- és az N-betűnél egyaránt fellelhető. ([1982.] 218 l. — 32,— Ft)

Kodály Szegeden címmel a szegedi Somogyi Könyvtár kiadta *Péter László* centenáriumi összeállítását a zeneszerző életének és művészetének szegedi vonatkozásairól. Kodályt igen sok szál fűzte a Tisza-parti városhoz, amelyben számos hozzáértő zenész és zenekritikus segítette muzsikájának győzelmét: az általa gyűjtött és feldolgozott első népdalt szegedi énekkar mutatta be először hangversenydobogón, a *Pünkösddőlő* forrásai a Szeged környéki gyermekdalok voltak, s a szabadtéri játékok, valamint a szegedi színház is bő teret adtak a mester színpadi műveinek. Mindenekelőtt pedig Bartókhhoz hasonlóan Kodályt is a városhoz kapcsolja *Balázs Béla* személye, akinek segítségével mindketten gyűjtöttek népi dallamokat 1905-ben, illetve 1906-ban Szeged környékén. Az ezer példányban nyomtatott, izléses, fényképekkel és dokumentum-hasonmásokkal is illusztrált kötet külön fejezetekben foglalkozik a Kodály-műveket diadalra segítő személyek — Juhász Gyula, illetve a zenészek, zenetanárok, karnagyok: Szeghy Endre, Kertész Lajos, Fricsay Ferenc — szerepével a mester munkáinak elismertetésében, megszeretettében. A kiadvány értékét kitűnő mutató is emeli. (*A Somogyi-könyvtár kiadványai* 25. — 1982. 191 l. — 20 Ft)

A reformkor és a szabadságharc a címe és a tárgya a szolnoki Ferenczy Ferenc Megyei Könyvtár ajánló bibliográfiájának, amely a *Történelmünk fordulói* c. sorozat 7—8. sz. füzeteként jelent meg, sokszorosításban, 500 példányban. *Rékasy Ildikó* összeállítása három részpontban (Ismeretterjesztő és tudományos művek: Források; Feldolgozások. — Regények), a szerzők betűrendjében körülbelül 110 felszabadulás utáni munkát ajánl, és valamennyi műhöz

jól informáló, 8—10 mondatos annotációt is ad. A kiadvány végén az utóbbi évtized sajtójából vett 26 tétel válogatás próbálja közelebb hozni az olvasót a tárgyalt korszakhoz. (1982. 135 l.)

Női torna és ritmikus sportgimnasztika címmel válogató bibliográfiát adott ki az állományában megtalálható munkákról a Testnevelési Főiskola Könyvtárának szakirodalmi tájékoztató szolgálata. *Majosháziné Hernádi Zsuzsa* sokszorosításban közreadott jeladó bibliográfiája elsősorban a főiskolán folyó tevékenységet kívánja segíteni, de a gyakorló szakemberek érdeklődésére is számít. A két nagy részre (torna — ritmikus sportgimnasztika) osztott, ezen belül pedig kiadványfajok szerint (magyar nyelvű könyvek, idegen nyelvű könyvek, magyar nyelvű cikkek, idegen nyelvű cikkek, szakdolgozatok, fordítások) tagolt, a tételeket szerzői betűrendben közreadó bibliográfia magyar nyelvű anyagát az 1945 és 1980 közötti időszakból, idegen nyelvű könyveit, valamint a szakfordításokat és a szakdolgozatokat az elmúlt tíz év terméséből, a cikkanyagot pedig az 1976—1980-as évekből válogatta az összeállító. (1981. [1982.] 61 l.)

A Békéscsabai Megyei Könyvtár bibliofil kiadványsorozatának legújabb két terméke *Weöres Sándor*

Mahruh veszése és *Kiss Anna* Fohász című költeménye. A könyvtár házi nyomdájában 250—250 példányban készített és a szerzők által aláírt verseskötetek közül *Weöres Sándoré* az 1980-ban indított *Poesis Hungarica* 2. sorozatban, ennek kilencedik kiadványaként jelent meg, s a *Kiss Anna* kötethez, illetve a csabai könyvtár korábbi termékeihez hasonlóan japán eljárással készült.

A pécsi könyvtárak 1982. évi kurrens folyóiratlelőhely-jegyzékét adta ki a Pécsi Orvostudományi Egyetem Központi Könyvtára, a Baranya megyei Könyvtárközi Bizottság támogatásával, 450 példányban, sokszorosításban. Mivel a *Ruzsásné Faluhelyi Vera* által összeállított jegyzék 1981-ben mint alapjegyzék látott napvilágot, a mostani kiadvány csak a változások — új rendelések, lemondások, címváltozások — közli, illetve az előzőben nem szereplő tételekkel egészíti ki az alapkiadványt. (1982. 69 l.) — A regionális folyóiratlelőhely-jegyzékek kiadásában az orvosi szakkönyvtári hálózat jár az élen: az általunk korábban már ismertetett dél-dunántúli orvosi egészségügyi jegyzék után legújabban az észak-magyarországi régió: **Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye** külföldi orvosi folyóiratainak 1981—1982-es lelőhelyjegyzéke jelent meg. A hálózat országos központja által sokszorosított jegyzéket a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórház orvosi könyvtárának munkatársai állították össze. (1982. 33 l.)

Nyári csemegék címmel külön a kisdobosoknak és külön az úttörőknek rejtvenyfüzeteket állítottak össze a Zalaegerszegi Megyei Könyvtár gyermekrészlégének könyvtárosai kis olvasóik szüneti foglalkoztatására. A

rajzos, színezett füzetek egyszerű sokszorosítással készültek.

Nőkről — nőknek a címe a Kuri-tyáni November 7. Művelődési Ház által gondos sokszorosításban kiadott, illusztrált ajánló bibliográfiának, amelyet *Lukács László* könyvtáros állított össze a Borsod megyei bányásztelepülés lányainak, asszonyainak olvasmánykalauzál. Az annotációkat nem tartalmazó, szerzői betűrendes jegyzékben a címleírások végén megtalálhatók a központi könyvtár — egyesített szakszervezeti és műszaki könyvtár — raktári jelzetei is. A bő választékot kínáló jegyzék fejezetei: A nő dicsérete; A nő főszerepben; Mai nők és tegnapiak; Szex, szerelem, család; Ember születik; A felnőt, a gyermek és a nevelés; Háznak tája (Otthonunk, Kertünk és udvarunk, Fözöcske otthon); Az öltözködés művészete; Hímzés—szövecs; Innen-onnan. (1982. 77 l.)

Kisszámítók és zsebszámológépek az oktatásban címmel röplap formájú válogató bibliográfiát adott ki a veszprémi Országos Oktatástechnikai Központ. A könyveket és a folyóiratcikkeket külön felsoroló, körülbelül 50 tételes jegyzékben összeállítója, *Borián Beatrix* idegen nyelvű könyveket is szerepeltet.

Irodalmi Kurír és előzménye 1931—1932 címmel hasonló kiadást jelentett meg a szolnoki Verseghy Ferenc Megyei Könyvtár a világgazdasági válság éveiben a városban megjelent rövid életű folyóiratról. A *Szandai Sándor* szobrászművész által szerkesztett *Reklám Kurír*, *Kurír*, majd *Irodalmi Kurír* nevű folyóirat jelentőségét nemcsak a fővárosi szerzők, Gelléri Andor Endre, Nagy Lajos, Zsolt Béla és mások írásai, valamint *Móricz Zsigmond*nak a folyóirat iránt tanúsított figyelve adja meg, hanem az is, hogy az Irodalmi Kurír a két világháború közötti magyar progresszió egyik érdekes dokumentumának tekinthető. Számait hiányoznak a legnagyobb magyar hírlapgyűjteményekből, a hasonló kiadásával tehát missziót is teljesített a szolnoki könyvtár, ami-

kor 300 példányban, *Szurmay Ernő* bevezetőjével közreadta a tizenkét szám faksimiléjét, ezzel is dokumentálván, hogy a megyei könyvtár gondjára bízott terület fontos bibliográfiai és tudományos műhelyévé vált az elmúlt másfél évtizedben. (1982.)

A Médiatári szakirodalom ajánló bibliográfiáját adta ki a veszprémi Országos Oktatástechnikai Központ témabibliográfia-sorozatának tizedik füzeteként. A 135 címet tartalmazó válogatás hazai és külföldi könyvek, fordítások, folyóiratcikkek és hangos-képes dokumentumok adatait sorolja fel; a központ a fordításokról és a folyóiratcikkekről az érdeklődőknek xerox-másolatot szolgáltat, a könyveket és az AV-dokumentumokat pedig helybeni vagy postai kölcsönzéssel teszi hozzáférhetővé az érdeklődők számára. (TD)

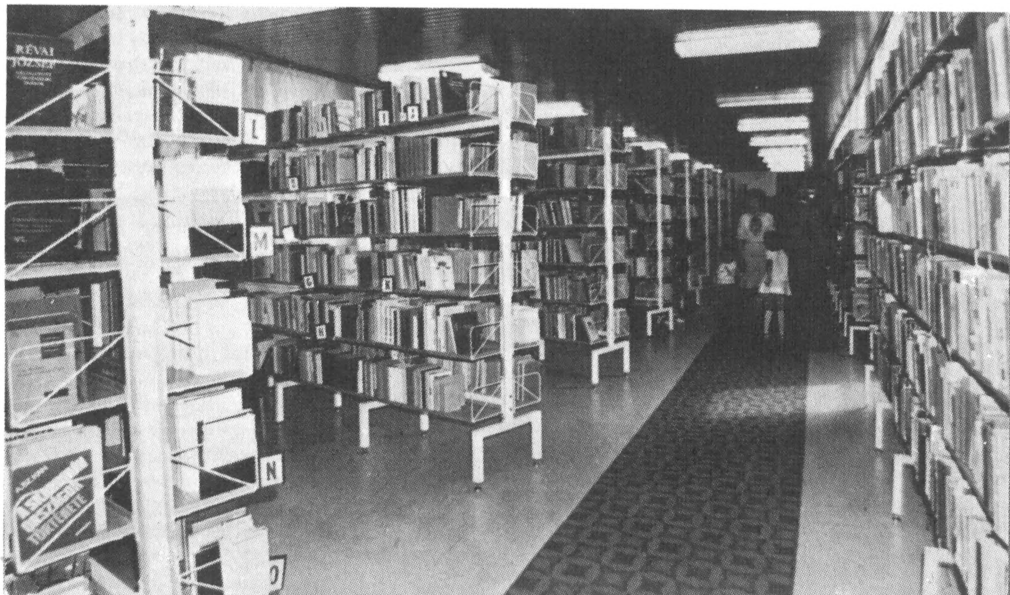
Az 1982. évi ünnepi könyvhétre kiírt gyermekpályázatok nyertesinek és helyezetteinek névsorát tette közzé a Baranya megyei Könyvtár. A füzet igazi értéke a 127 díjnyertes gyermekrajz fényképe, ezek más könyvtárak hasonló pályázatainak elbírálásához is szempontokat adhatnak, összehasonlítási alapul szolgálhatnak.

444 műsordarab címmel negyedik alkalommal adta ki színműtárának gyarapodási jegyzékét a szombathelyi Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár. A jegyzék hét csoportban (jelentek, egyfelvonásosok, többfelvonásos színművek, irodalmi színpadi műsorok, magánszámok, gyermekműsorok, bábjátékok), a csoportokon belül pedig szerzői betűrendben közli a 444 + 21 műsordarab címadatait (ugyanis a függelék a gyarapodási jegyzék összeállítása és megjelenése közötti időben beszerzett munkákról is tájékoztat). A 200 példányban sokszorosított, gondos összeállítás szerkesztői, *Graf Ernő* és *Zentainé Szabados Lenke* a tételszámokra utaló szerzői névmutatóval és címmutatóval is megkönnyítették a jegyzékben való keresést. (1982. 64 l.)

Július elsejéig a szerkesztőségbe érkezett periodikus kiadványok; beszámolók és munkatervek: *Gyarapodási jegyzék. 1981. első félév* (Állami Gorkij Könyvtár, kottás hanglemeztár); *Irodalomkutató-sok. Az általános és a szakkönyvtárakban elvégzett irodalomkutató-sok jegyzéke. 1982. június* (Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár, Szombathely); *Könyvtárellátó Híradó. '82/1. sz.* (Könyvértékesítő Vállalat)

Könyvtári és Dokumentációs Szakirodalom. Referáló lap. 1982/1. sz. (Országos Széchényi Könyvtár, Könyvtártudományi és Módszertani Központ); *Könyvtári Tájékoztató. 1982/6. sz., június.* Melléklete: *Könyvtári gyermekrendezvények. Nyári szünet.* (Nagyközségi-Járásai Könyvtár, Edelény); *Oktatástechnológiai Információk. Ajánló irodalom. '82/1. sz.* (Országos Oktatástechnikai Központ, Veszprém); *OMIKK Híradó. 1982/5. sz.* (Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár); *Szabolcs-Szatmár megye irodalma és eseménynaplója. 1982. január, 1982. február* (Móricz Zsigmond Megyei Könyvtár, Nyiregyháza); *Szakirodalmi Gyorstájékoztató. 1982/5. sz.* ([A] Testnevelési Főiskola Könyvtára, Szakirodalmi tájékoztató szolgálat); *Tájékoztató a Vas megyéről szóló irodalomból. 1982. május* (Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár, Szombathely); *Tájékoztató jegyzék vezetők számára. 1982/5. sz., május* (Hajdú-Bihar megyei Könyvtár, Debrecen); *Tájékoztató külföldi szociológiai folyóiratokról. 1982/6. sz.* (Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár); *Válogatott cikkek a világ sportszakirodalmából. Torna.* ([A] Testnevelési Főiskola Könyvtára, Szakirodalmi tájékoztató szolgálat); *Vas megye irodalma. 1981. január 1.—március 31.* (A Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár [Szombathely] bibliográfiai füzetek 69.); *Világszerte. Az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum információs szolgálat. 1982'10., 1982'11. sz.* — *Az Országos Széchényi Könyvtár 1981. évi beszámolója; A Pest megyei könyvtárak 1981. évi főbb statisztikai mutatói* (Pest megyei Művelődési Központ és Könyvtár); *A Szolnok megyei könyvtárak 1981. évi eredményei* (Verseghy Ferenc Megyei Könyvtár, Szolnok).

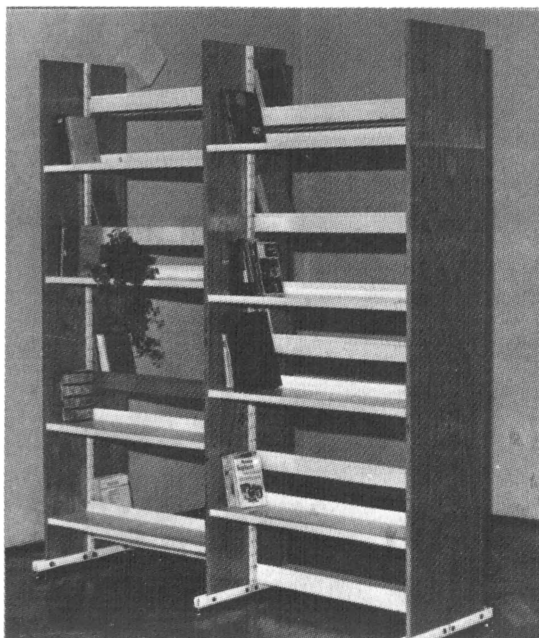
Könyvtára berendezéséhez ajánljuk

MERABONA és **TÉKA**
típusú bútorainkat

**MEZŐGÉPIPARI
SZÖVETKEZETI
KÖZÖS
VÁLLALAT**

**SZANY
ADY ENDRE ÚT 38.
9317**

XIII. CONGRES INTERNATIONAL
BUDAPEST EX LIBRIS
DR. SEMSEY ANDOR

EX LIBRIS

RÖHRENSCHEFA

WIESŁAWA

Józef Szuszkiewicz ex libriseiből
(Cikkünket lásd a 490. oldalon)

EX LIBRIS
MANUEL GARCIA DELA CRUZ

Ára: 10,- Ft
HU ISSN 0450-7886